

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

**ŽUPANIJSKO NATJECANJE U POZNAVANJU
KLASIČNIH JEZIKA**

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

OPĆE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	30	%
--	-----------	----------

II. Gramatika:

	15	%
--	-----------	----------

III. Civilizacija:

	5	%
--	----------	----------

Ukupni broj bodova:

	50	%
--	-----------	----------

Članovi županijsko povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

Nadnevak natjecanja: 18. veljače 2009.

I. PRIJEVOD TEKSTA

Uz pomoć rječnika prevedi tekst.

Plinije Stariji bio je rimski političar, prirodoslovac, povjesničar i pisac. U tekstu se opisuje na koji je način provodio vrijeme.

Plinius ante lucem ibat ad Vespasianum imperatorem: nam ille quoque noctibus utebatur¹, quibus² de imperio suo cogitabat. Reversus domum, reliquum tempus studiis³ reddebat⁴. Post cibum, quem interdum levem veterum more sumebat, aestate saepe iacebat in sole, librum legebat, adnotabat⁵ excerpebatque⁶. Nihil enim legit, quod⁷ non exciperet. Dicere etiam solebat nullum esse librum tam malum, ut non⁸ aliqua parte prodesset. In itinere, quasi solutus ceteris curis, audiebat aliquid aut dictabat. Ad latus servus notarius cum libro et pugillaribus ibat, cuius manus hieme manicis muniebantur, ut⁹ ne¹⁰ caeli quidem asperitas¹¹ ullum studiis tempus eriperet. Perire omne tempus arbitrabatur, quod¹² non studiis impenderetur.

Komentar:

1. utor, 3. usus sum + abl. = koristiti (što); **2.** quibus = ablativ vremena; **3.** studium, ii, n. = znanstveni rad; **4.** reddo, 3. didi, ditum = posvećivati; **5.** adnoto, 1. = dopisivati; **6.** excerpō, 3. = vaditi bilješke; **7.** quod + konj. = a da + ind.; **8.** ut non + konj. = da ne + kond.; **9.** ut + konj. = da + kond.; **10.** ne – poveži s quidem; **11.** caeli asperitas = vremenske nepravilnosti; **12.** quod + konj. = koje + kond.

max 30	
--------	--

PRIJEVOD:

II. GRAMATIKA

1. Zaokruži slovo pred rečenicom u kojoj je konstrukcija ispravno napisana.

- A. Plinius librum scripturum fuit.
- B. Plinius librum scripturus fuit.
- C. Plinio liber scripturus fuit.
- D. Plinius liber scripturum fuit.

max 1	
-------	--

2. Zaokruži slovo pred točno napisanim sintagmama.

- A. vires Romanos
- B. domus Graecas
- C. virum clarorum
- D. noctibus illis
- E. manui magnae

max 2	
-------	--

3. Zamjenice u zagradi stavi u odgovarajući padež uz imenicu.

- A. _____ (qui, quae, quod) amicis
- B. _____ (hic, haec, hoc) corpora
- C. _____ (idem, eadem, idem) virium

max 3	
-------	--

4. Promijeni glagolima samo način.

- A. utebatur _____
- B. prodesset _____

max 2	
-------	--

5. Prebaci glagole u perfekt.

- A. ibat _____
- B. solebat _____

max 2	
-------	--

6. Sintagmu stavi u komparativ i superlativ u istom padežu i broju.

- librum malum
- komparativ _____
- superlativ _____

max 2	
-------	--

7. Rečenicu prebaci iz aktiva u pasiv.

Plinius libros multos scriptorum Romanorum legebat.

_____

max 2	
-------	--

8. Podcrtanu konstrukciju prebaci u futur.

Dicere etiam solebat nullum esse librum tam malum.

_____

max 1	
-------	--

III. CIVILIZACIJA

1. Koje je godine bila erupcija Vezuva u kojoj je od gušenja umro i Plinije Stariji?

_____

max	1	
-----	---	--

2. Koja su tri grada uništena u erupciji Vezuva?

_____

max	1	
-----	---	--

3. Uz talijanski, francuski i španjolski navedi još dva jezika koja su se razvila iz latinskoga.

_____

max	1	
-----	---	--

4. Gdje se nalazi slavoluk Sergijevaca?

_____

max	1	
-----	---	--

5. Poveži svako božanstvo s lijeve strane s jednom funkcijom na desnoj strani

A. Lari
B. Mani
C. Penati

1. zaštitnici svake pojedine kuće
2. zaštitnici zaliha hrane
3. duše pokojnika
4. zaštitnici prolaza, gradskih i kućnih vrata
5. zaštitnici obrtnika

A.	
B.	
C.	

max	1	
-----	---	--

RJEŠENJA

I. PRIJEVOD

Plinius ante lucem	Plinije je prije svitanja	1
ibat ad Vespasianum imperatorem:	išao k caru Vespazijanu:	1
nam ille quoque noctibus utebatur,	naime, on je također koristio noći,	1
quibus de imperio suo cogitabat.	u kojima je razmišljao o svojoj vlasti (svom carstvu).	1
Reversus domum,	Vrativši se kući,	1
reliquum tempus studiis reddebat.	preostalo je vrijeme posvećivao znanstvenom radu.	1
Post cibum (saepe),	Nakon ručka (često),	1
quem interdum levem sumebat	koji je danju uzimao lagan	1
veterum more,	po običaju predaka,	1
(saepe) aestate iacebat in sole,	ljeti je (često) ležao na suncu,	1
librum legebat,	čitao knjigu,	1
adnotabat excerpebatque.	dopisivao i vadio bilješke.	1
Nihil enim legit	Ništa naime nije pročitao	1
quod non excerperet.	a da nije vadio bilješke.	1
Dicere etiam solebat	Običavao je naime govoriti	1
nullum librum	da nijedna knjiga	1
tam malum esse,	nije tako loša	1
ut non prodesset	da ne bi bila korisna	1
aliqua parte.	nekim dijelom.	1
In itinere quasi solutus ceteris curis,	Na putovanju, gotovo lišen ostalih briga,	1
audiebat aliquid aut dictabat.	slušao je nešto ili kazivao (diktirao).	1
Ad latus servus notarius ibat,	Sa strane je išao (putovao) rob pisar,	1
cum libro et pugillaribus,	s knjigom i pisaćom tablicom,	1
cuius manus	čije su ruke	1
muniebantur hieme manicis,	zimi bile zaštićene rukavicama,	1
ut ne caeli quidem asperitas	da (mu) niti kakve (koje) vremenske neprilike	1
ullum studiis tempus eriperet.	ne bi ugrabile ijedno vrijeme za znanstveni rad (od znanstvenoga rada).	1
Arbitrabatur	Smatrao je	1
perire omne tempus,	da propada sve vrijeme	1
quod non studiis impenderetur.	koje se ne bi upotrijebilo (ne upotrijebi) za znanstveni rad.	1

max 30

II. GRAMATIKA

1.

B. Plinius librum scripturus fuit.

max 1

2.

D. noctibus illis

E. manui magnae

max 2

3.

A. quibus

B. haec

C. earundem

max 3

4. A. **uteretur**
B. **proderat** max 2
5. A. **iit**
B. **solitus, 3 est** max 2
6. komparativ **librum peiorem**
superlativ **librum pessimum** max 2
7. **Libri multi scriptorum Romanorum (1 bod) a Plinio legebantur (1 bod).**
max 2
8. **Dicere etiam solebat nullum librum tam malum futurum esse (fore).**
max 1

III. CIVILIZACIJA

1. **79. g. po. Kr.** max 1
2. **Pompeji, Herkulanej i Stabije** max 1
3. **Portugalski, rumunjski, katalonski, provansalski, sardski, retoromanski**
Napomena! Priznaju se bilo koja dva točna odgovora s jednim bodom.
Ne smije se priznati samo jedan točan odgovor. max 1
4. **U Puli.** max 1
5. **A. 1.**
B. 3.
C. 2.
max 1

PRIJEVOD:	30 BODOVA
GRAMATIKA:	15 BODOVA
CIVILIZACIJA:	5 BODOVA
UKUPNO:	50 BODOVA

TABLICA BODOVA I POSTOTAKA

Prijevod		Gramatika i civilizacija	
BODOVI	%	BODOVI	%
1	2,00	1	2,00
2	4,00	2	4,00
3	6,00	3	6,00
4	8,00	4	8,00
5	10,00	5	10,00
6	12,00	6	12,00
7	14,00	7	14,00
8	16,00	8	16,00
9	18,00	9	18,00
10	20,00	10	20,00
11	22,00	11	22,00
12	24,00	12	24,00
13	26,00	13	26,00
14	28,00	14	28,00
15	30,00	15	30,00
16	32,00	16	32,00
17	34,00	17	34,00
18	36,00	18	36,00
19	38,00	19	38,00
20	40,00	20	40,00
21	42,00		
22	44,00		
23	46,00		
24	48,00		
25	50,00		
26	52,00		
27	54,00		
28	56,00		
29	58,00		
30	60,00		

Upute:

U ovom testu prijevod nosi 60% uspjeha, dok gramatika i civilizacija nose 40% uspjeha. Konačni uspjeh natjecatelja dobivamo tako da broj bodova postignutih u prijevodu nađemo u prvom stupcu i pridružimo mu pripadajući postotak. Isti postupak treba primijeniti kod gramatike i civilizacije. Ukupan zbroj postotaka je uspjeh natjecatelja.

Primjer:

Natjecatelj je postigao 25 bodova na prijevodu, što iznosi 50,00%, 11 bodova na gramatici i civilizaciji, što iznosi 22,00%. Zbroj postotaka, tj. uspjeh natjecatelja, je $50,00 + 22,00 = 72,00\%$.